

ENERGISTYRELSEN

Amaliegade 44

1256 København K

København, den 10/3 – 2014.

Vedr.: Høringssvar til lov om ændring af lov om elforsyning mv.

Foreningen for De Frie Energiselskaber takker for muligheden for at give høring ifm. lov om ændring af lov om elforsyning mv.

De Frie Energiselskaber har en række grundlæggende indvendinger mod udformningen af lovforslaget:

1. *Udskydelse af Engrosmodellen er ikke en gratis omgang*
2. *Risiko for tab, hvis ikke opkrævning af skatter og afgifter afklares nu*
3. *Opgaver og økonomi skal følges ad*
4. *Konkurrenceudsætte måleråbning/lukning*
5. *Ophævelse af brandfællesskab*
6. *Kommunikation – forpligtelse til oplysning*

Før vi gennemgår vores bemærkninger til lovforslaget ønsker vi at gøre opmærksom på, at vi ønsker at bidrage konstruktivt til ministeriets lovarbejde – herunder høringer, forslag, lovforberedende arbejde osv.

Vores forening repræsenterer i dag alle de ikke-koncernforbundne selskaber, der er etableret gennem de seneste ti år. Det betyder også, at vi repræsenterer 200.000 elkunder, der alle aktivt har taget stilling til:

- **Hvem** der skal være deres leverandør
- **Hvilket elprodukt**, de gerne vil købe.

Ikke én af vores kunder er overført til deres elleverandør med passiv accept, sådan som det skete for knap 1,7 mio. elkunder alene i 2013. Vi har derfor et unikt kendskab til de behov og krav som markedets aktive kunder har – og vi har samlet set markedets suverænt største erfaring med kunder, der aktivt vil skifte strømleverandør. Det har givet os en unik viden om elmarkedet og dets rammevilkår, som ikke er repræsenteret af andre i branchen.

Kort fortalt, så havde vi gerne stillet os til rådighed for ministeriet også i forbindelse med denne lovs forberedende arbejde – helt på linje med elmarkedets øvrige interessenter – herunder Dansk Energi, der primært repræsenterer netselskaberne og dernæst de elselskaber, der er koncernforbundne.

Det er blevet os bekendt, at Dansk Energi gennem det lovforberedende arbejde har haft adgang til at komme med mangfoldige kommentarer – herunder rettelser skrevet direkte ind i lovteksten. På den baggrund ønsker vi en tilsvarende mulighed for at bidrage til lovforberedende arbejde, fordi vi kan trække på en viden og erfaring med markedet, som ingen andre i branchen har.

1. UDSKYDELSE AF ENGROSMODELLEN ER IKKE EN GRATIS OMGANG

Grundlæggende positivt

Et centralt aspekt i Engrosmodellen er, at elhandelselskaberne overtager den fulde kunderelation, så kun-

den modtager én regning. Det er et godt skridt i den rigtige retning ift. at skabe konkurrence, og dermed høste de fordele forbrugerne er blevet lovet på elmarkedet.

Mellem 60-80 pct. af de kunder, der forlader deres elhandelsselskab efter et aktivt leverandørskifte, gør det med henvisning til, at de ikke kan gennemskue at have to regninger, to forskellige afregningstidspunkter osv. Det er bøvlet og besværligt. Det bliver aktivt brugt af de gamle monopolselskaber som et konkurrenceparameter ("Få en regning hos os" og "Træt af 2 regninger"), og det er derfor skadeligt for konkurrencen. Overgangen til 1 regning er derfor nødvendig for at flere skal afsøge deres muligheder på elmarkedet og skifte leverandør. Og netop den mobilitet er den eneste effektive prisbremse i et elmarked uden prisloft. Det kommer vi tilbage til.

Udskydelsen koster forbrugerne mellem 250-500 mio. kr. – Det er ikke gratis!

På tele- og energimarkederne er det bredt dokumenteret, at liberalisering og deregulering som følge af konkurrence giver lavere priser for forbrugerne, dvs. til husholdninger samt små og mellemstore erhvervsdrivende. Effektive brancher og konkurrencefremmende rammevilkår vil sikre højere produktivitet og effektivitet. Konkurrence og Forbrugerstyrelsen anslog i 2011 at fraværet af konkurrence i elsektoren kostede forbrugerne ca. 440 mio. kr., mens professorer fra CBS og AU har anslået, at den pris, som forbrugerne betaler for fravær af konkurrence på elmarkedet, er i omegnen 250-500 mio. kr. om året.

Udskydelsen af Engrosmodellen betyder, at de fordele, som man har stillet forbrugerne i udsigt, ikke kan høstes i endnu et år. I dette år vil forbrugerne nemlig fortsat betale et tre cifret beløb for meget ift., hvad de kunne have betalt i et konkurrenceudsat marked. Det bliver dermed dyrere at være elforbruger i endnu et år, fordi de mekanismer, der skal sikre konkurrence, ikke tages i brug.

Behovet for konkurrence i elsektoren forstærkes af, at maksprisreguleringen – også kendt som prisloftet – ophæves med loven den 1. oktober 2014. Mere end 90 pct. af privatkundemarkedet og de mindre erhvervsdrivende virksomheder har været underlagt prisloftet. Med ophævelsen af prisloftet, fjernes den regulatoriske bremse på prisstigninger i detailledet, som hidtil har beskyttet forbrugerne. Forbrugerne kan efter 1. oktober 2014 ikke længere vide sig sikker på deres priser, og det er derfor ekstra vigtigt at rammevilkårene sikrer optimale konkurrencevilkår, da forbrugere der skifter leverandør er det eneste, der nu kan forhindre priserne i at stige.

Vi er enige i, at prisloftet skal ophæves, men vi anbefaler, at man holder fast i de oprindelige tanker om, at ophævelse af prisloftet skulle kombineres med massiv opmærksomhed. Forbrugerne skal derfor kompenseres for den udskydelse af et effektivt markedsdesign, som sker med forsinkelsen af Engrosmodellen, med opmærksomhed og reklame for elmarkedet.

Nye incitamenter til at holde fokus på tid

Dernæst har det været en gratis omgang for de gamle monopolselskaber at få udsat Engrosmodellen – helt på linje med, at det heller ikke kostede noget for nogle af selskaberne at snakke sort og sende uforståelige breve ud sidste år i forbindelse med forsyningspligtens afvikling¹. Der var ingen sanktioner.

For at forhindre flere udskydelser af det tidspunkt, hvor forbrugerne kan få flere fordele, så skal der iværksættes klarere incitamenter til at blive klar hos de gamle monopolselskaber. Vi minder om, at hele ideen og grundlaget for udskydelsen allerede blev etableret omkring 1,5 år før deadline. Det blev gjort med et kort spørgeskema udsendt fra Dansk Energi til alle markedets elhandelsselskaber den 24. juni 2013 under over-

¹ "Ombudsmand giver drøje hug til elselskaber" <http://energiwatch.dk/Energinyt/Energiselskaber/article6535809.ece>

skriften "Udskydelse af Engrosmodellen". Der var, så vidt vi er oplyst, alene fem mindre selskaber, der ikke kunne erklære sig klar.

Endvidere er det uklart om udskydelsen skyldes problemer med implementeringen på monopol-siden eller på den kommercielle side af de koncernrelaterede selskaber. Det er vores opfattelse at de største ændringer vedrører elhandleren. Vi ønsker i forlængelse heraf at gøre opmærksom på, at alle vores medlemmer har investeret både tid, arbejdskraft og penge i at være klar til 1. oktober 2014 – et enkelt selskab har endog timet deres åbning på markedet efter engrosmodellens implementering.

Grundlæggende er foreningen bekymret for, at den laveste fællesnævner bliver toneangivende for, hvornår elforbrugerne får de fordele ved markedet, som politikerne har stillet dem i udsigt siden 2003. Derfor ønsker vi, at de selskaber, der eventuelt ikke måtte blive klar til 1. oktober 2015, må stå udenfor elmarkedet til de er klar. I mellemtiden vil deres kunder blive serviceret af markedets øvrige leverandører efter samme principper, som lovforslaget anviser i forbindelse med konkurser. Det vil give et incitament til at blive klar til tiden.

Opsummering

- **De Frie Elhandlere anbefaler, at politikerne sætter sanktioner for de selskaber, der ikke kan bestå den metodetest, som Energinet.dk forudsætter for at man kan være en aktiv spiller på markedet. Det vil være et rimeligt krav at stille på vegne af forbrugerne og på vegne af de mere end 9 ud af 10 selskaber, som har handlet rettidigt og som allerede havde været klar til implementering den 1. oktober 2014.**
- **De Frie Elhandlere indstiller, at det kommunikeres og skrives ind i punkt "10. Samlet vurdering af konsekvenser af lovforslaget", at udskydelsen koster forbrugerne – herunder små- og mellemstore virksomheder - mellem 250-500 mio. kr. fordi gevinster ikke høstes.**

2. RISIKO FOR TAB, HVIS IKKE OPKRÆVNING AF SKATTER OG AFGIFTER AFKLARES NU

Det har under den eksisterende regulering siden 2004 været muligt at varetage opgaven med at opkræve afgifter og nettariffrer mod at stille fuld sikkerhed for afgift/nettariffer. Ingen elhandelselskaber har udnyttet denne mulighed, da det er økonomisk uattraktivt. Løsningen blev med elloven fra 2012, at der skulle etableres en forsikringsmodel med solidarisk hæftelse, således at alle elhandlere betalte ind til en ordning, som skulle dække et eventuelt tab.

I Klima- energi- og boligministerens brev til ordførerne vedr. udskydelse af engrosmodellen skriver ministeren 17. december 2013, at dette kræver lovændring (*Bilag 1. Ministerens brev*). Ministeren skriver endvidere, at:

*"Den nævnte ændring af elforsyningsloven vil også omfatte en præcisering af reglerne vedrørende datahubben, dels som følge af ændringer i forsyningspligtreguleringen, dels for klarere at fastlægge omfanget og arten af informationerne i datahubben om elforbruget, som har betydning for **told- og skattemyndighedernes kontrol** af grundlaget for opkrævningen af elafgifter".*

I bemærkningerne til lovforslaget – herunder særligt afsnit 2.2. *Udskydelse og tilpasning af engrosmodellen* – nævnes forholdet omkring skatter og afgifter ikke.

Status er, at Skatteministeriet har samme betænkeligheder, som de havde ifm. lovens vedtagelse i 2012 – herunder på spørgsmålet om statens risiko for tab ved en forsikringsmodel, og at det er elhandleren, der skal opkræve skatter og afgifter.

Da afklaringen af skatte- og afgiftsspørgsmålet er essentielt og helt afgørende for at høste fordele til forbrugerne som følge af øget konkurrence, **så tager De Frie Energiselskaber kraftigt afstand fra, at man ikke forholder sig til det spørgsmål med en samtidighed til de øvrige ændringer.**

Med de forbehold, som Skatteministeriet har taget, er der overordentlig stor risiko for, at alt forårets lovændringer og alt det arbejde, som nu bliver lagt for dagen, er spildt. Hvis udfaldet af efterårets lovarbejde om hvem der skal opkræve skatter og afgifter bliver, at der skal etableres en samfaktureringsmodel, hvor opgaven bliver hos netselskabet, og hvor elhandleren så skal stille individuel sikkerhed over for netselskabet, så ændres hele Engrosmodellens design. Resultatet er, at det vil:

- **Skævvride konkurrencen** til fordel for de gamle monopolselskaber, der kan aktivere garantier gennem moderselskaber
- **Forhindre at nye selskaber i at komme ind på markedet.** Det vil alene være store, måske udenlandske selskaber – og ikke danske iværksættervirksomheder, der får mulighed for at skabe konkurrence.
- **Gøre det dyrere for forbrugerne** at være hos markedets nye selskaber, hvilket får en del af det konkurrencepres, der skal sikre lavere priser for forbrugerne, til at forsvinde.

Faktisk har den form for samfakturering været mulig på frivillig basis de seneste ti år. Da det er en kapitalintensiv belastning for ikke-koncernforbundne selskaber, har ingen af markedets selskaber valgt den løsning.

Lad os give et eksempel: Et elhandelsselskab med en omsætning på 120 mio. kr. vil efter en såkaldt "samfaktureringsmodel", hvor der skal stilles individuel sikkerhed fra elhandlerne til netselskaberne, skulle stille sikkerhed for omkring 40-50 mio. kr. Elhandelsselskaber, der ikke kan aktivere garantier gennem moderselskaber (ikke-koncernforbundne selskaber), skal indhente en lånegaranti i en bank på det beløb. Den bankgaranti vil det koste os dyrt at få stillet. Derfor vil "samfakturerings"-modellen ikke alene forhindre, at nye selskaber kommer ind på markedet. Den vil også skabe helt urimelige markedsvilkår for eksisterende ikke-koncernforbundne elhandlere, der ikke kan aktivere garantier i moderselskaber.

Uden stillingtagen til skatte-/afgiftsspørgsmålet nu risikerer politikerne således at spille:

- **Husholdninger samt små- og mellemstore virksomheders** muligheder for at høste fordelene ved et konkurrenceudsat marked (dvs. mellem 250-500 mio. kr. om året).
- **Værdifuld arbejdstid** hos de involverede parter, da hele logikken og fordelene ved modellen risikerer at forsvinde
- **De anslåede 60-73 mio. kr.** som allerede nu skal gives som en merbevilling med lovforslaget

Alt sammen fordi den grundlæggende præmis for at forbrugerne og samfundet kan høste fordelene ved øget konkurrence kan torpederes af en for konkurrencen ugunstig markedsmode, der skal behandles i Folketingets efterårssamling 2014.

Vi kan ikke se den objektive begrundelse for at udskyde en afklaring af skat- og afgiftsspørgsmålet – slet ikke set i relation til det omfattende ressourcspild, som samfundet risikerer, hvis rationale med forårets lovarbejde går tabt.

Opsummering

- **De Frie Elhandlere** indstiller, at man ikke udskyder afklaringen af en så alvorlig knast i projektet som opkrævning af skatter og afgifter til efteråret, idet udfaldet heraf risikerer at torpedere hele Engrosmodellens logik. De to spørgsmål skal løses med samtidighed.
- Foreningen vil gerne **advare imod, at man forfølger tankerne om en "samfaktureringsmodel"**, der baseres på en individuel risikovurdering for hver enkelt elhandelsvirksomhed, fordi det vil ødelægge muligheden for at høste fordelene ved Engrosmodellen.

3. OPGAVER OG ØKONOMI SKAL FØLGES AD

Med Engrosmodellen forsvinder en række opgaver såsom fakturaudstedelse, kundeservice og lignende opgaver fra de gamle monopolselskaber, så de kan koncentrere sig om deres kerneopgave. Kerneopgaven bør på længere sigte være at selskaberne alene skal vedligeholde det fysiske ledningsnet og evt. indsamle forbrugsdata.

Hvad vi nu ser, som et overordentligt stort problem er at den grundlæggende logik om, at opgaver og økonomi ikke følges ad. Det kan betyde, at forbrugerne kommer til at betale dobbelt, når opgavefordelingen ændres. Det fremgår af dette lovforslag – helt på linje med lovforslaget om Engrosmodellen fra 2012 - at netselskaberne (de lokale monopoler) fritages for en række opgaver men også, at de ikke samtidig bliver tvunget til at nedsætte deres gebyrsatser svarende til de opgaver og omkostninger, som de fritages for. Dermed bliver lovforslaget en dyr gave fra forbrugerne til de gamle forsyningsmonopoler.

Der er store penge på spil. Netselskaberne oplyser til myndighederne, at der bruges 2.190 millioner kroner årligt på kunderelaterede omkostninger og administration. Der forsvinder en række omkostninger fra de gamle monopoler, når netselskaberne ikke længere skal have kundekontakt. Netselskaberne har heller ikke længere noget tab på forbrugere, som ikke betaler deres elregninger. Alligevel får monopolselskaberne lov til opkræve de samme gebyrer, selvom opgaven og risikoen fremover bliver markant mindre.

Opsummering

- **Foreningen indstiller**, at netselskabernes rammer reduceres svarende til de opgaver, som de ikke længere skal løse – alternativt, at elhandelselskaberne kan fakturere netselskaberne for den opgave, som overtages. Denne model er kendt fra det danske telemarked.

4. KONKURRENCEUDSÆTTE MÅLERÅBNING OG MÅLERLUKNING

Med den nye markedsmodel er elhandlere tvunget til at bruge netselskabet til at lukke for dårlige betalere og for at varetage genåbning af strømmen. Denne aktivitet må formodes at stige betragteligt i forbindelse med ophævelsen af forsyningspligten og indførelse af leveringspligten, da de økonomiske incitament er nu ændres kraftigt.

I forlængelse heraf står der i lovens bemærkninger, at: "Der foreslås ingen særskilte bestemmelser om fastsættelse af luknings- og åbningsgebyrer", idet netselskaberne skal anmelde priser og betingelser til Energitilsynet. Foreningen mener ikke, at det vil være til forbrugers bedste, fordi det ikke vil give omkostnings-

ægte priser. Koncernforbundne selskaber vil have mulighed for at sætte priserne højt, da omkostninger til lukninger 'bliver indenfor koncernen', mens de uafhængige selskaber skal betale en ureguleret pris. Det skyldes, at der som følge af, at netselskaberne har monopol på opgaven ikke vil være noget konkurrencepres, som kan holde omkostninger i ave.

Det vil være mere hensigtsmæssigt, at elhandleren frit kan vælge en operatør. Det kan fremme en opblomstring af nye serviceselskaber eller af eksisterende installationsforretninger, der med en passende indføring i lovgivningen på området, kunne bidrage til, at forbrugeren får omkostningsægte priser for de nye opgaver på markedet med at lukke og åbne for strømmen. Vi ser i foreningen ser intet objektive argument for at denne opgave fortsat placeres i et monopol og dermed udenfor konkurrence hos netselskaberne.

Opsummering

- *De Frie Energiselskaber indstiller, at åbne/lukke-opgaven konkurrenceudsættes mhhp. at sikre omkostningsægte priser til gavn for forbrugerne, idet det samtidig vil skabe mere klarhed om monopollets opgaver, nye forretningsmuligheder for andre erhvervsdrivende samt mindre administration for tilsynsmyndighederne.*

5. OPHÆVELSE AF BRAND FÆLLESSKABER

For forbrugeren er det i dag næsten umuligt at se forskel på, hvem der er deres netselskab, og hvem der er deres elhandelselskab. Logo, brand, telefonnumre, e-mailadresser og kundeservice-funktioner osv. er fælles. Som en konsekvens er det meget besværligt for elforbrugerne at forstå om de kommunikerer med monopolselskabet eller et koncernrelateret selskab med kommercielle interesser.

Det skal vi lave om på nu, hvor elhandleren skal være forbrugers one-point-of-entry til deres strøm.

Netselskaberne skal eksempelvis næppe have et varemærke i forhold til forbrugerne, da kunderne jo ikke har et leverandørvalg for netselskaberne. I dag kan monopolerne finansiere markedsføringsaktiviteter via nettet, og generelt have fordel af en grad af navnesammenfald. Det vil være mere hensigtsmæssigt, at netselskaberne får en unik identitet, som ikke er knyttet til koncernen. I stedet for at sætte svære rammer for kreativiteten kunne man vælge en model, hvor netselskabet navngives efter deres bevilling (eks. "Netområde 211"), da dette vil være 100 pct. neutralt.

Opsummering

- *De Frie Energiselskaber indstiller at brandfællesskabet mellem netselskaber og handelselskaber ophæves, så det bliver tydeligere, hvem forbrugeren kommunikerer med – herunder at netselskabet fremover navngives efter deres bevillingsområde.*

6. KOMMUNIKATION – FORPLIGTELSE TIL OPLYSNING

I forbindelse med afskaffelsen af forsyningspligten var en af de centrale diskussioner hvordan forbrugerne skulle orienteres, fordi der nu ville ske grundlæggende ændringer på elmarkedet. Det blev diskuteret, hvad der skulle til for at skabe mobilitet og opmærksomhed på elmarkedet – herunder om priserne på forsyningspligt ville stige og i hvilken grad forbrugerne skulle sikres objektiv og neutral information.

I bemærkningerne til lovforslaget skriver ministeriet: "I dag er forsyningspligtproduktet ikke altid det billigste produkt på markedet" og at "første udbudsrunde har ført til en situation, hvor forsyningspligtpriserne i nogle områder er høje (...) og ugunstige for forbrugerne sammenlignet med priserne i andre bevillingsområder". Og senere i høringen hedder det at kunderne jo er blevet overført med passiv accept, efter at en virksomheds forsyningspligtbevilling er udløbet.

De Frie Energiselskaber mener, at forbrugerne har krav på, at denne viden er blevet myndighederne bekendt, således at de ikke fortsat vildledes af, at et forsyningspligtprodukt skulle være mere prisbilligt eller mere forsynings sikkert end andre af markedets produkter.

Kravet om oplysning fra det offentlige til borgerne skal også ses i lyset af, at der 1. oktober 2014 opstår en ny situation for de 1,7 mio. forbrugere, der blev flyttet med negativ accept fra et produkt til et andet i 2013: Her ophæves prisloftet, hvor efter de gamle monopolselskaber må begynde at hæve prisen overfor deres kunder.

Hele begrundelsen for at time ophævelsen af prisloftet med Engrosmodellens ikrafttræden var, at opmærksomheden om ændringerne på markedet ville få forbrugerne til at flytte sig. Nu ophæves prisloftet uden at dette kombineres med information om, at forbrugerne bør afsøge markedet. Da der frem til indførelsen af Engrosmodellen vil være meget lav grad af opmærksomhed omkring elmarkedet, er det vores forventning at priserne her vil stige – på samme måde, som **De Frie Elhandlere** har set det med priserne på forsyningspligt, der har været langt højere end også, hvad Energistyrelsen selv har forventet.

Opsummering

- *Derfor indstiller De Frie Energiselskaber, at **netselskaberne forpligtes til at gøre deres kunder opmærksomme på, at prisloftet nu ophæves** med et brev, som Energistyrelsen udsteder en vejledning til. Dette som kompensation for, at forbrugerne ikke får den ellers besluttede samtidighed mellem Engrosmodel (- oplysning og information om markedet) samt ophævelse af prisloftet.*
- *De Frie Energiselskaber indstiller, at **Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der har erfaring i at kommunikere med borgerne**, iværksætter en kampagne (tv-spot, reklamer på sociale medier, breve el. lign.), således at forbrugerne kompenseres for fraværet af objektiv og neutral information om ændringerne på elmarkedet, sådan som politikerne forudsatte i lovgivningen.*

Vi stiller os gerne til rådighed for uddybende oplysninger,

Med venlig hilsen

De Frie Energiselskaber